

Spremna beseda

Spoštujmo se, da ne bomo samo dolgo živeli, ampak nam bo tudi dobro na zemlji!

Nova knjiga Elisabeth Lukasove v slovenščini je veselo presenečenje za mnoge. Tisti, ki nam je blizu Franklova psihologija o zdravilni moči človekove volje po smislu (logoterapija), smo dobili nov mojstrski pripomoček za uporabo teh spoznanj pri vzgoji. Zato smo te knjige posebno veseli tisti, ki razvijamo antropohigienske metode za celostno preventivno oblikovanje človeka in njegovega sožitja z drugimi. Lukasovo in njena dela spoštujem, odkar sem jo od bliže spoznal pred četrto stoletja, ko je bila štiri leta moja učiteljica logoterapije. Knjiga *Umetnost spoštovanja* je sad njene zrele življenjske modrosti, zato sem zelo vesel, da jo slovenski bralci dobivamo v prevodu tako hitro po izidu nemškega izvirnika.

V Sloveniji je Lukasova že mnogim znana. Več tisoč ljudi je poslušalo njena predavanja v Ljubljani pred dvema desetletjema. Še več ljudem je prišla v roke katera od njenih sedmih knjig v slovenščini

(naslovi so v priloženem seznamu slovenske logoterapevtske literature na koncu knjige). Ta ali oni pa je bral katero drugo izmed več kot sto njenih knjig. Podatek, da jih je v tridesetih letih izšlo toliko in da najdemo njihove prevode v skoraj 20 svetovnih jezikih, govori o zanimanju ljudi za pisanje te izredno plodne Franklove učenke. Njena odlika je življenjski realizem. Vendar ne postavlja v ospredje človeške šibkosti, stisk in problemov kot mnogi drugi, ampak se njen realizem kaže predvsem v ustvarjalnem iskanju rešitev v vsakdanjem življenju, kakršno pač je. V tej knjigi dobesedno pravi: *»Iskanje rešitev je važnejše kot proučevanje problema. Vzgajati moramo tako, da imamo pred očmi rešitev, ne pa problema! (Na žalost mediji običajno delujejo ravno obratno.) Vprašanje, kako je problem nastal, je vedno drugotnega pomena. Na prvem mestu je vprašanje, kako lahko ta problem odstranimo – ali, če drugače ne gre – z njim živimo.«*

Dobra lastnost Lukasove je tudi lep in jasen jezik, ki je razumljiv vsakemu človeku. V tem je podobna velikemu slovenskemu humanistu Antonu Trstenjaku.

Knjiga *Umetnost spoštovanja* je ena od petih, ki jih je Lukasova napisala za nemško sestrsko založbo slovenske izdajateljice Novi svet. Iz te zbirke smo lani dobili njeno knjigo *Priveži svoj voz na kakšno zvezdo*. Kaj je značilnost knjige *Umetnosti spoštovanja*, pove njen podnaslov *Kako otroke pospremimo v življenje*.

Vse knjige Lukasove so uporabne za vzgojo, zlasti za vzgojo in oblikovanje samega sebe v odraslosti in starosti. Pričujoča pa se izrazito posveča najbolj perečim vprašanjem vzgoje otrok v današnjih razmerah. Mnogo staršev je danes nesrečnih, ker bi nadvse radi dobro vzgojili svoje otroke, toda vrata, ki vodijo v to srečo, se jim kar naprej sama od sebe zapirajo. Očitno so tečaji teh vrat postavljeni postrani, da vrata ne morejo ostati odprta. Lukasova je odkrila napako in pokazala, da jo lahko odpravimo, če v svojem življenju posvetimo več pozornosti spoštovanju. Uporabo spoštovanja v vzgoji je poimenovala umetnost. Spoštovanje je torej nekaj lepega. Življenju in sožitju daje vabljev čar.

V nemščini, ki je njena materinščina, je beseda za spoštovanje posrečeno sestavljena iz besede, ki pomeni *vrednost*, *vrednoto* – to pa je eden od temeljnih logoterapevtskih pojmov – ter besede, ki vsebuje pomena *ceniti*, *zaklad* ipd. Zaklad, ki je res vreden, ne leži za vsakim vogalom; kdor ga hoče imeti, ga mora odkrivati in z njim pametno ravnati.

Kakšen pa je besedni pomen slovenske besede spoštovanje? Iz istega korena sta besedi *upoštevati* in *šteti*. Spoštujem nekoga, če ga upoštevam takega, kakršen je v resnici; ga ne dajem v nič, ne podcenjujem in ne pričakujem od njega, česar ne zmore. Spoštujem ga – pri meni nekaj šteje tak, kakšen je v resnici;